

3/2019 | Policy Brief | Kunskap till stöd för läkemedelspolitiskt beslutsfattande
Forskningsnätverket för rationell läkemedelsbehandling

Rådgivningen om egenvårds- läkemedel bör utvecklas på apoteken

K. Hämeen-Anttila, J. Jyrkkä, N. Alastalo, K. Vainio

Apotekens interna verksamhet behöver utvecklas och det behövs grundutbild- ning och fortbildning på nationell nivå

- Det finns avsevärda brister i utredningen av behoven hos kunder som köper smärtstillande läkemedel med handelsnamn och i rådgivningen av hur läkemedlet ska användas. Det sker ofta heller ingen prisrådgivning.
- Begränsningarna i egenvårdsläkemedlens förpackningsstorlekar bör tas i beaktande och det krävs övervägande från fall till fall.
- Vid försäljningen av egenvårdsläkemedel som kräver tilläggsrådgivning bör hänsyn tas till de ärenden som enligt försäljningstillståndet förutsätter rådgivning.

Trygg självmedicinering

Apotekens farmaceuter och provisorer har en viktig roll när kunderna väljer egenvårdsläkemedel och i rådgivningen om hur läkemedlen används. Enligt läkemedelslagen ska rådgivning ges också när en kund köper egenvårdsläkemedel.

Undersökningsmaterial och -metoder

Undersökningen genomfördes genom låstaskundmetoden i 146 finländska apotek under åren 2016–2018. Det gjordes två besök på varje apotek. Under båda besöken genomfördes ett av tre låstaskundsfall: kunden sökte ibuprofen med handelsnamn (Burana®-fallet, n=48), kunden begärde ett receptfritt läkemedel som kräver tilläggsinformation (Pronaxen®-fallet, n=49) och kunden sökte nässpray för ett symptom (nässprayfallet, n=49).

Viktigaste resultat

Läkemedelsrådgivningens tema	Burana®-fallet (n = 96) % (n)	Pronaxen®-fallet (n = 98) % (n)	Nässpray®-fallet (n = 98) % (n)
Hur ska man handla, om symtomen fortsätter	11 (11)	27 (26)	0
Läkemedlets biverkningar/Biverkningar vid långvarig användning (nässprayfallet)	11 (11)	19 (19)	12 (12)
Administrering	6 (6)	63 (62)	24 (24)
Hur länge kan preparatet användas vid egenvård/Avsett för kortvarig användning i egenvård (Burana®-fallet)	5 (5)	37 (36)	70 (69)
Dosering	4 (4)	7 (7)	3 (3)
Läkemedlets verkningsätt	0	0	19 (19)
Följderna av långvarig användning	0	0	17 (17)
Läkemedlets verkningsstid	0	12 (12)	0
Läkemedelsrådgivning i anslutning till ett särskilt fall			
Samtidig användning av andra smärtstillande läkemedel (Pronaxen®-fallet, Burana®-fallet)	0	45 (44)	-

*I tabellen betyder 0 att ärendet innehållsmässigt är sådant att det skulle vara relevant att inkludera rådgivning, men att inte en enda expedient har gett kunden rådgivning. I tabellen betyder "-" att rådgivning inte är relevant i ärendet.

Vidare läsning

Alastalo m.fl. [Genomförandet av rådgivning av egenvårdsläkemedel på apoteken – låtsaskundundersökning](#). Publikationsserien Fimea utvecklar, utvärderar och informerar 14/2018

Mer information

Katri Hämeen-Anttila (katri.hameen-anttila@fimea.fi), FaD, docent, forsknings och utvecklingschef, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea. Inga bindningar relaterade till publikationen.

En Policy Brief görs av en forskargrupp. Ansvaret för innehållet och distributionen hör till forskargruppen. RATTI och upprätthållaren av publiceringsplattformen ansvarar inte för innehållet i individuella Policy Briefar.